

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: ministry@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Від _____ № _____

На № 10-1732 від 07.09.2015

Рахункова палата України

Щодо доручення Прем'єр-міністра України
від 22.09.2015 № 37430/1/1-15

На виконання доручення Прем'єр-міністра України від 22.09.2015 № 37430/1/1-15 Міністерство освіти і науки України розглянуло Рішення Рахункової палати України від 11 серпня 2015 року № 1-5 «Про результати аналізу формування, розміщення і виконання державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою» і повідомляє.

Щодо формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою

У зв'язку із введенням в дію Закону України «Про вищу освіту» та, враховуючи наявність протиріч між зазначеним законом і Законом України «Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів», Міністерством освіти і науки України розпочата системна робота з розроблення нової концепції щодо державного фінансування вищих навчальних закладів, яка відповідатиме стандартам європейських і світових практик формування та розміщення державного замовлення на засадах рівності, ефективності та прозорості.

Станом на сьогодні визначено основні концептуальні підходи до державного фінансування вищої освіти, виходячи з принципів добросовісної конкуренції, відкритості та прозорості, об'єктивного і неупередженого оцінювання конкурсних пропозицій.

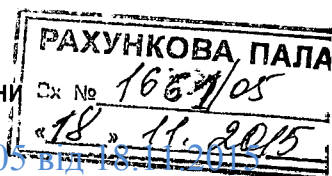
Метою реформи системи освіти є підвищення конкурентоспроможності української освіти, інтеграція системи української освіти в єдиний європейський освітній простір. Для досягнення цієї мети проводиться робота по створенню єдиного освітнього простору, удосконаленню системи управління освітою, підвищенню якості освіти.

М2 МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/12-6945 від 23.10.2015

вк. 1

№1661/05 від 15.11.2015

Водночас повідомляємо, що відповідно до пункту 24 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту» до повноважень МОН як центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки належить визначення нормативів матеріально-технічного і фінансового забезпечення вищих навчальних закладів у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Принципи формування порядку визначення нормативів матеріально-технічного і фінансового забезпечення вищих навчальних закладів будуть встановлені за результатами обговорення зазначених питань робочою групою, створеною при Міністерстві, у складі фахівців МОН та експертів - практиків з вищих навчальних закладів. Проект нормативно-правового акта, розроблений на підставі наданих пропозицій, у встановленому порядку буде подано на погодження до заінтересованих органів центральної виконавчої влади.

Чинним законодавством на МОН не покладено повноважень щодо розробки нормативів іншого забезпечення вищих навчальних закладів, а також розробки стандартів вищої освіти стосовно врегулювання нормативів.

Відповідно до пункту 3 Методики розрахунку орієнтовної середньої вартості підготовки одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 20 травня 2013 р. № 346 (далі - Методика), навчальні заклади розраховують вартість підготовки за державним замовленням одного кваліфікованого робітника, фахівця, аспіранта, докторанта, слухача за освітньо-кваліфікаційним рівнем, науковим ступенем, спеціальністю, напрямом підготовки, галуззю знань, видом економічної діяльності (для професійно-технічного навчального закладу), професією та формою навчання згідно з порядком, затвердженим МОН разом з Мінекономрозвитку та Мінфіном.

На виконання абзацу першого пункту 3 Методики МОН був розроблений проект порядку визначення вартості підготовки фахівців з вищою освітою для окремих типів навчальних закладів. Однак, враховуючи подальші зміни в законодавстві про освіту (прийняття Закону України «Про вищу освіту», затвердження, а потім скасування постанови Кабінету Міністрів України щодо типових штатних нормативів для вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації тощо), розроблений проект нормативно-правового акту потребує суттєвого доопрацювання, після чого у встановленому порядку буде подано на погодження до Міністерства економічного розвитку України та Міністерства фінансів України.

Щодо фінансування вищих навчальних закладів Укоопспілки

Відповідно до частини другої статті 37 Закону України «Про кооперацію» держава сприяє підготовці висококваліфікованих кадрів для системи кооперації, розвитку мережі кооперативної освіти, проведенню наукових досліджень з питань кооперації.

Відповідно до статті 30 Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік» з 1 березня 1995 року у складі видатків Державного бюджету України на освіту повинно передбачатись фінансування витрат на заробітну

плату викладачам та стипендій студентам, а також на навчові витрати двох вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації та 25 вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації системи Укоопспілки.

З 1995 і до 2000 року навчальні заклади Укоопспілки отримували державне замовлення і відповідне фінансування за рахунок державного бюджету безпосередньо від Мінекономіки та Мінфіну.

Постановою Кабінету Міністрів України від 8 січня 2000 року № 13 затверджена Схема підпорядкування розпорядників коштів державного бюджету нижчого рівня та їх одержувачів головним розпорядникам цих коштів, відповідно до якої Центральна спілка споживчих товариств у якості одержувача коштів підпорядковувалась Міністерству освіти і науки України як головному розпоряднику коштів.

З цього часу щороку МОН формувало та подавало мережу розпорядників та одержувачів коштів, яка включала і навчальні заклади Укоопспілки, до Державного казначейства. Державне казначейство щороку перевіряло сформовану мережу на відповідність законодавству та здійснювало протягом відповідного бюджетного періоду фінансування. Зауважень та відмов у взятті документів від Казначейства з цього приводу не було.

Абзац четвертий частини першої статті 1 Закону України «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб», що був чинний до 9 квітня 2014 року, визначав, що виконавцями державного замовлення можуть бути суб'єкти господарювання всіх форм власності.

Нова редакція Закону України «Про вищу освіту», що набрала чинності 7 вересня 2014 року, встановлює рівність навчальних закладів всіх форм власності щодо права на одержання та виконання державного замовлення.

Таким чином, на сьогодні вищезазначені акти законодавства, якими навчальним закладам Укоопспілки надається право на виконання державного замовлення, а також щодо підпорядкування таких навчальних закладів у якості одержувачів коштів МОН не скасовані.

Відповідно до пункту 1 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів від 29 грудня 2002 року № 1098, зареєстрованого в Міністерстві юстиції 21 січня 2003 року за № 47/7368, паспорт бюджетної програми – документ, що визначає мету, завдання, напрями використання бюджетних коштів, відповідальних виконавців, результативні показники та інші характеристики бюджетної програми. Іншого документа, який би містив повну інформацію щодо бюджетної програми та використовувався для оцінки і контролю за ефективністю та цільовим використанням бюджетних коштів, законодавством не передбачено.

При цьому, протягом всіх зазначених років паспорти бюджетних програм, які щороку затверджувались спільними наказами МОН та Мінфіну, містили окремо затверджені показники стосовно навчальних закладів - бюджетних установ, які відносяться до сфери управління МОН, та окремо - навчальних закладів – одержувачів коштів – навчальних закладів Укоопспілки.

Відповідно до рішення Колегії Міністерства освіти і науки України від 21 жовтня 2010 року № 10/3-12, починаючи з 2011 року навчальним закладам Укоопспілки державне замовлення не доводилось. Протягом 2011-2015 років здійснювалось фінансування закладів, де навчались студенти, які були зараховані на державне замовлення у попередні роки. Станом на 1 липня поточного року був здійснений останній випуск таких студентів, після чого навчальні заклади Укоопспілки коштів за рахунок загального фонду державного бюджету від МОН не отримували.

Щодо збільшення середньої вартості підготовки одного фахівця з вищою освітою за рахунок скорочення кількості бюджетних місць

Проаналізувавши розрахунки середньої вартості підготовки одного фахівця з вищою освітою, здійснені працівниками Рахунковою палатою України, вважаємо їх не коректними.

Як свідчить аналіз, зазначені розрахунки здійснені виходячи з показників обсягів державного замовлення, затверджених відповідними постановами Кабінету Міністрів України.

Однак наголошуємо, що натуральні показники державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою вищезазначеними рішеннями Уряду встановлюються тільки на випуск фахівців і прийом студентів у відповідному році, тобто, враховують чисельність студентів, що навчаються на першому і останніх курсах та не враховують контингент студентів, що продовжують навчання за державним замовленням на інших курсах.

При цьому, обсяги бюджетного фінансування на підготовку фахівців включають в себе увесь контингент студентів, що навчається за державним замовленням у відповідному році.

Крім того, при розрахунку середньої вартості підготовки одного фахівця за державним замовленням необхідно враховувати також, що в обсягах бюджетного фінансування кожного року передбачаються кошти на забезпечення збільшення розміру заробітної плати, стипендій та збільшення коштів на оплату комунальних послуг.

Щодо програмного забезпечення, яке використовується в Єдиній державній електронній базі з питань освіти

Програмне забезпечення, власником майнових прав на яке є фізична особа, використовується для забезпечення функціонування Єдиної державної електронної бази з питань освіти безпосередньо Державним підприємством «Інфоресурс» на підставі ліцензійних угод. Програмне забезпечення функціонує на обладнанні (сервера, дискові масиви, мережеві комутатори тощо), що передане Міністерством освіти і науки на баланс Державного підприємства «Інфоресурс». Вся інформація, у тому числі персональні дані, Єдиної державної електронної бази з питань освіти зберігається на серверах, розміщених безпосередньо в серверній Державного підприємства «Інфоресурс», охорона та організація доступу до якої забезпечується державним підприємством із суворим дотриманням вимог законодавства.

Протягом червня 2014 року двічі посадовими особами Департаменту державного контролю за станом криптографічного та технічного захисту

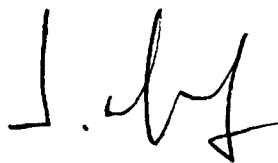
інформації та Державного центру захисту інформаційно-телекомунікаційних систем Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України проведено комплексну перевірку стану технічного захисту інформації з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом, та державного інформаційного ресурсу – Єдиної державної електронної бази з питань освіти. Під час проведених перевірок була здійснена оцінка стану захищеності державних інформаційних ресурсів і надано висновок, що стан технічного захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційній системі «Єдина державна електронна база з питань освіти» відповідає вимогам нормативно-правових актів. Тобто, спираючись на акти та висновки компетентних органів, можна зробити висновок про відсутність «загрози цілісній системі державної безпеки України».

Виходячи з вищевикладеного, освітянська інформація (всі відомості та дані Єдиної державної електронної бази з питань освіти) не акумулюється в приватних комп'ютерних програмах, а зберігається на серверному обладнанні Державного підприємства «Інфоресурс» у захищеному приміщенні.

Міністерство освіти і науки України не погоджується з твердженням Рахункової палати України про відсутність контролю за організацією прийому на навчання. Щороку, у жовтні, кожен вищий навчальний заклад звітується перед МОН за державною статистичною формою 2-3 нк «Звіт вищого навчального закладу на початок навчального року», у тому числі щодо виконання державного замовлення. Узагальнені результати статистичного спостереження аналізуються на засіданні Колегії МОН.

Також повідомляємо, що всі зазначені в рішенні Рахункової палати України питання та проблеми будуть винесені на розгляд Колегії Міністерства освіти і науки України, що відбудеться наприкінці листопада поточного року.

Міністр

С. М. Квіт